

Circwaste – Kohti kiertotaloutta -hanke

Aino Heikura,
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

LIFE15 IPE/FI/004

materiaalikiertoon.fi

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Aino Heikura

Tavoitteena valtakunnallisen jätesuunnitelman täytäntöönpano alueilla

- Rahoitettu EU:n LIFE IP –ohjelmasta (kesto 1.10.2016-31.12.2023) yht. 7 v.
- Hankkeessa on mukana toteuttajia Keski-Suomesta, Etelä-Karjalasta, Varsinais-Suomesta ja Pohjois-Karjalasta
- Osatoteuttajia on 20 (yrityksiä, kehittämissyhtiöitä, tutkimus- ja koulutuslaitoksia, kaupunkeja sekä aluehallinnon organisaatioita)
- Pohjois-Karjalassa hankkeessa osatoteuttajina Karelia-amk, PIKES Oy, Puhas Oy, Business Joensuu Oy
- Maakuntaliitto vastaa hankkeen alueellisesta koordinaatiosta Pohjois-Karjalassa
- Pohjois-Karjalan kokonaisuuden budjetti on noin 1,8 M €
- Pohjois-Karjalan maakuntaliiton osuus hankkeesta 339 568€, josta EU-rahoituksen osuus on 203 741€ (60%) ja omarahoitus 135 827€ (40%) (koko 7 v)
- Hankkeessa meneillään viimeinen raportointijakso (1.10.2021-31.12.2023)

Circwaste – Kohti kiertotaloutta -hanke

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton osahankkeen keskeisiä tavoitteita ja toimenpiteitä

- Kiertotalouden tiekartta ja valtakunnallisen jätesuunnitelman toteuttaminen (C.1.1)
  - Tiekartan päivittäminen hankkeen edetessä
  - Tiekartan toteutumisen seuranta
- Alueellisen yhteistyöryhmän toiminnan koordinointi (C.1.2)
  - ELY-keskus (pj), Circwasten osahankkeet alueelta, Jätekuikko Oy, Itä-Suomen murskauskeskus Oy, JNS alueellinen jätelautakunta, P-K:n maakuntaliitto
  - Kokoukset 4 krt/vuosi
  - Yhteistyö jätesektorilla toimivien tahojen kesken
- Vuosittaiset seminaarit (C.1.3)
- Kiertotalouden hyvät käytännöt Pohjois-Karjalasta/[kestävyyssloikka](#) (C.1.4)
- Circwaste –osahankkeiden etenemisen seuranta
  - Myös kiertotalouteen linkittyvien liitännäishankkeiden seuranta (C.1.5)

Valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteet (VALTSU 2027)

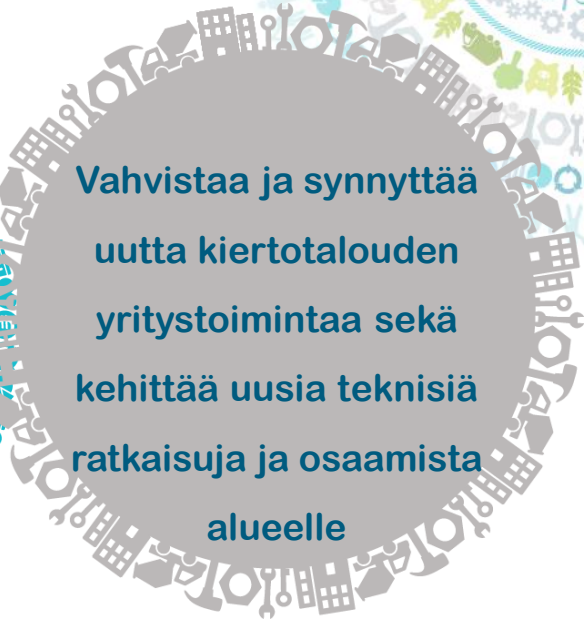
Tavoite: Rakennus- ja purkujätteen materiaalina hyödyntämisyhteisö nostetaan 70 %:iin (VALTSU) (painoprosentit)

Tavoite: Yhdyskuntajätteestä kierrätetään 57 % (VALTSU)

- Jätteen määrä on vähentynyt nykyisestä. Uudelleenkäyttö ja kierrätys ovat nousseet uudelle tasolle
- Materiaalitehokas tuotanto ja kulutus säästävät luonnonvaroja sekä hillitsevät ilmastonmuutosta
- Kierrätysmarkkinat toimivat hyvin. Uudelleenkäytön ja kierrätyksen myötä syntyy uusia työpaikkoja
- Jätealalla on laadukasta tutkimusta ja kokeilutoimintaa ja jäteosaaminen on korkealla tasolla
- Kaikesta syntyvästä yhdyskuntajätteen sisältämästä biojätteestä kierrätetään 60 %
- Yhdyskuntajättemäärän kasvu hidastuu suhteessa bruttokansantuotteeseen ja saavutetaan suhteellinen irtikytkentä

Pohjois-Karjala: kiertotalouden päämäärät

Pohjois-Karjalan alueellinen kiertotalouden tiekartta: rakennusjätteet kiertoon ja yhdyskuntajätteiden syntypaikkalajittelun edistäminen

Painopiste 1: Rakennusjätteet	Painopiste 2: Yhdyskuntajätteet
Tietoisuuden lisääminen ja asenteisiin vaikuttaminen	Tietoisuuden lisääminen ja asenteisiin vaikuttaminen
Rakentamisen jätteiden lajittelun kehittäminen (Logistiikka, purkumenetelmät, valvonta)	Keräysverkoston ja logistiikan parantaminen
Jätteisiin liittyvän koulutuksen ja ohjeistusten lisääminen (jätteisiin liittyvien asioiden huomioiminen jo suunnitteluvaiheessa)	Kannustimet ja valvonta

Alueellinen tiekartta, yhdyskuntajätteet ja rakentamisen jätteet

Tavoitteita ja toimenpiteitä:

- Lisätään jätteisiin liittyvää tiedotusta (mm. jäteneuvontaviikon toteutukseen osallistuminen)
- Kannustetaan toimijoita hakemaan rahoitusta tutkimushankkeisiin ja pilottikokeiluihin, jotka edistävät kiertotaloutta maakunnan alueella
- Kiertotalouden huomioiminen opetustoiminnassa läpileikkaavasti eri koulu- ja opintoalatasoilla
- Hinnoittelupolitiikka taloudelliseksi kannustimeksi – haasteena kasvavat kustannukset
- Jätehuolto huomioidaan aluesuunnittelussa
  - Yhteistyötä lausuntojen laatimisessa jäteasioihin liittyen
- Tilaajat huomioivat jätehuollon rakennusurakoissa
  - On välitetty tietoa tilaajan mahdollisuuksista ottaa huomioon jäteasiat jo tarjouspyyntövaiheessa

Rakennusjätteet kiertoon –

Tilaajan mahdollisuus vaikuttaa jätteiden lajitteluun

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli,
Rakennettava kohde: 214 opiskelija-
asuntoa ja ravintola (kohde valmistui
vuoden 2019 lopulla)

Rakennustyömaan jätehuoltoa koskevat
teemat osaksi urakka-asiakirjaa

- Jätehuoltosuunnitelma osaksi urakkasopimusta
- Nimetään jätevastaava
- Lajittelun periaatteet mukana työmaalle
perehdyttämisessä
- Raportointi kuukausittain syntyneiden jätteiden
määrästä ja laadusta
- Lista lajiteltavista jätteistä

Ellin rakennustyömaalla lajiteltavat jätteet:

Rakennustyömaalla lajiteltavat jätteet:
biojäte, pahvi/kartonki, eristevilla, kipsilevy (ei saa kastua), kiviaines, lasi, metalli, muovi, poltettava jäte/energiajäte, puu (käsitelty), puu (puhdas), PVC-muovi, vaarallinen jäte, kattohuopa

Ei saa syntyä sekajätettä

Vuosittaisia tilaisuuksia:

Osana hanketta järjestämme vuosittain isompia tilaisuuksia teemoilla, jotka tukevat valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpanoa alueella

- Rakennusjätteet kiertoon (2018)
- Yhdyskuntajätteiden lajittelu ja kierrättäminen (2019)
- Kestävän kasvun foorumi (2019)
- Ratkaisuja maaseudun jätehuollon ja kierrätyksen haasteisiin (2020)
- Miten kiertotalous näkyy arjessa –webinaari (2021)
- 24.11.2022 tulossa: ”Jätteestä polttoaineeksi - biokaasun hyödyntäminen ja potentiaali Pohjois-Karjalassa”
- [linkki tilaisuuksien materiaaleihin](#)

To 24.11.2022 tulossa: ”Jätteestä polttoaineeksi - biokaasun hyödyntäminen ja potentiaali Pohjois-Karjalassa”

- *Kahvit klo 8.30-9.00*
- *Tervetuloa – Aino Heikura, Circwaste-hanke, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto / Mari Kallinen, Pohjois-Karjalan ELY-keskus*
- *Kansanedustajan tervehdys (etänä) – Seppo Eskelinen, Eduskunta*
- *Biokaasualan kehityksen esteitä ja ratkaisuja yrittäjän näkökulmasta – Mika Juvonen, BioKymppi Oy*
- *Jäteyhtiön mahdollisuus vauhdittaa biojätteiden lajittelua ja biokaasun käyttöä – Arto Ryhänen, Jätekukko Oy*
- *Liikennebiokaasun hyödyntäminen ja potentiaali Pohjois-Karjalassa – Niko Ristikankare, Wega Group Oy*
- *Biokaasulaitosinvestointien rahoitus – Tapani Mikkonen, Pohjois-Karjalan ELY-keskus*

Seminaari päättyy noin klo 11.00

Iltapäivällä tutustumiskäynnit Kiteellä: BioKymppi Oy ja Koivikon kartano (12.15-16.00)

Yhteistyötä, palaverien koordinoitua ja työpajoja

On järjestetty useampien tahojen välisiä yhteistyöpalavereita, joissa on tavoitteena jätteen synnyn ehkäisy sekä kierrätyksen lisääminen

- Yhteistyöpalaverin koordinoitua teemalla vuokra-asumiseen liittyvät jätteiden lajittelun haasteet; mukana Joensuun kodit Oy ja Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli, Puhas Oy, kiint.huollon edustus, kierrätyskeskus Kiertämö
- Tekstiilien kierrätyksen yhteistyöpalaveri; mukana Joensuun seudulla toimivia yleishyödyllisiä yhdistyksiä, kierrätyskeskus Kiertämö, Puhas Oy – tavoitteena lisätä toimijoiden välistä yhteistyötä tekstiilien kierrätyksen saralla
- Kontiolahden kunnan viranhaltijoille järjestettiin osana hanketta kiertotalousteemainen työpaja – tarjottu mahdollisuutta työpajoihin myös muille kunnille
- Kuntakierrokset – esillä maakunnallinen IE2030 –ohjelman valmistelu, energianeuvonta ja Circwaste-hanke
- Kiertotaloustoimijoiden tapaaminen

Kestävät valinnat osaksi organisaation arkea

Osana Circwaste-hanketta ja valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpanoa Pohjois-Karjalan maakuntaliitossa on selvitetty, kuinka syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta voidaan vähentää maakuntaliiton omassa toiminnassa.

- [Kestävät valinnat osaksi organisaation arkea -selvitys](#)
- Laatinut Sanni Penttinen (8-9/2022)
- Selvityksen toimenpiteiden jalkauttaminen loppuvuonna (10-12/2022)

Haasteita matkan varrelta:

- Koronan vaikutukset
  - Työn siirtyminen etäyhteyksien päähän heikensi toimijoiden välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa – esim. alueellisen yhteistyöryhmien toiminnan passivoituminen Teams-kokousten myötä
  - Tilaisuuksien järjestäminen etänä toi sekä mahdollisuuksia että Teams-ähkyä – osallistujamäärät pienempiä kuin aikana ennen koronaa
  - Emme pystyneet tekemään harjoittelijarekrytointia aikaisemmassa vaiheessa
  - Koronan vaikutus jätemäärien kehittymiseen jopa jätemäärää lisääviä
- Kiertotalouden alueellisen tiekartan jalkauttamisen haastavuus
  - Toimenpiteet usein koskevat muita toimijoita – tiekarttatyöhön osallistuvien tahojen sitouttaminen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin haasteena
- Tiukka sääntely haastaa kiertotalouden toteuttamista – alan ja sääntelyn jatkuva muutos
- Jäteala on bisnestä – vaikuttaa toimijoiden yhteistyöhön sekä avoimen tiedon saatavuuteen
- Kiertotalousalalle ei ole selkeitä mittareita – haastaa seuraamaan alan todellista kehitystä

Mitä tulossa vuonna 2023?

- Alueellisen yhteistyöryhmän kokouksia
- Kiertotalouden alueellisen tiekartan päivitys
- Kartoitetaan Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle järkevimpiä sitoumuksia yms. kiertotalouden edistämiseksi
- Yhteistyötä alan toimijoiden kanssa
- Yhteistyö ELY-keskuksen kanssa (JL 88 §)
- Hankesparrausta
- Hankkeen loppuseminaari ja mahdollisesti muita tilaisuuksia tarpeiden mukaan

Kiitos!

Hyvien kiertotalouden käytänteiden kokoaminen

- Pohjois-Karjalassa toteutettuja hyviä käytänteitä on koottu kestävyysloikka – sivustolle (teemoina kiertotalous, ilmasto ja luonto)
- Pieni ekoteko –haaste (Ylä-karjala –lehti)
- Banderollikankaat uusiksi tuotteiksi (Joensuun Nuorisoverstas)
- Kalustekopla Oy – jopa 20 000kg toimistokalusteita kiertoon
- Case Joensuun Ellin Opiskelijankadun kohde
- Kiertotaloutta korjausrakentamiseen (SYKE:n toimiston muutto ja kiertotalouden huomioiminen uusissa tiloissa)
- Väliovien lukot kiertoon Nurmeksessa
- Kierrätyskeskus kiertämö
- Tulisijoja kierrätysmateriaaleista - Tulikivi
- Välinepankki madaltaa kynnystä tapahtumien järjestämiseen (P-K:n maakunnallinen nuorisovaltuusto)

